

Tot verbazing van velen doken in februari en maart 1987 plotseling zadelrobben op aan de kusten van Nederland en Duitsland. Op 24 februari 1987 ontdekte John de Boer, als schipper van de Harder van Natuur, Milieu en Fauna Beheer, een grote zeehond op de Rottumerplaat. Het bleek een volwassen exemplaar met een bruine kop te zijn. De zadelrob lag konsekwent op zijn linker zij, daarbij de rechter voorpoot ontlastend. Er bleek een forse gewrichtsonsteking te bestaan. In de Zeehondenrèche te Pieterburen herstelde deze gewrichtsonsteking na behandeling met antibiotica goed. Drie dagen later spoelde een jonge zadelrob aan op Texel.

Zadelrob aangespoeld op Rottumerplaat.

ZADELROBBEN AAN DE NEDERLANDSE WADDENKUST

Albert Moesker

Eveneens in Noord-Duitsland spoelde een aan. Op dinsdag 24 maart spoelde weer een exemplaar aan bij Veere in Zeeland. Nog voor transport naar de zeehondenrèche te Pieterburen plaats kon vinden, overlede deze zadelrob. Er werd onderzoek verricht door Jan v.d. Kamp, veterinaire patholoog-anatoom. De zadelrob had lange tijd fors honger geleden, hetgeen zich uitte in een dunne speklaag. Om zijn honger te stillen had deze zadelrob alles wat hij maar in het water zag zweven opgegeten. Zijn maag zat vol plastic! Zelfs in de darmen werd een grote hoeveelheid plastic verpakkingsmateriaal aangetroffen.

Zadelrobben zijn de natuurlijke bewoners van de noordelijke ijszeeën. Hun leefgebied strekt zich uit van de kusten van Noord-Rus-

land langs Spitsbergen en de Jan Mayen eilanden tot de kusten van Groenland, de kusten van Newfoundland en de baai van Baffin en Hudson. Echter, grenzend aan Noord-Rusland, is de zadelrob ook een inheemse diersoort op de kusten van Noord-Noorwegen.

Wat bezielt deze bewoners van de noordelijke ijszeeën om onze kustwateren op te zoeken? Wat bezielt de grote groepen zadelrobben zich met ettelijke tienduizenden langs de Noorse kust naar het zuiden te verplaatsen? Nadat de geluiden in de pers over woedende, zich bedreigd voelende, Noorse vissers wat is weggeëbd, komen langzaam gegevens boven water, die een wat ander licht op deze zaak werpen.

Van oudsher zijn er grote populaties zadel-

robben in de Barentsz-zee en de Witte Zee. Deze populaties werden altijd geschat op 900.000-1.200.000. Door Russische wetenschappers uitgevoerde tellingen leverden het verrassende feit op dat het laatste jaar deze populatie met 40 % was afgenomen. Dit betekent een achteruitgang met 360.000 tot 480.000 exemplaren. Daar moet dan bij worden opgeteld de sterfte in februari voor de Noorse kust. Toen migreerden er naar schatting 100 à 200 duizend zadelrobben langs de Noorse kust naar het zuiden. Hiervan zijn er geen 30.000 gevangen in de visnetten of op andere manieren, maar waarschijnlijk 60.000 tot 80.000 zadelrobben vonden de dood. We kunnen dan ook aannemen dat waarschijnlijk een half miljoen zadelrobben in de winter 1986/1987 zijn omgekomen.

Overbevissing

Het verschijnen van zadelrobben voor de meer zuidelijke Noorse kusten werd in eerste instantie direkt geduid als het gevolg van het toenemen van het aantal zadelrobben door het afnemen van de jacht. Dit is echter niet waar. Ondanks het stoppen van de commerciële jacht hebben de populaties zeehonden zich nauwelijks hersteld op nivo's uit het verleden. Naast de jacht is er een ander, mogelijk nog groter, gevaar wat de natuurlijke bewoners van de noordelijke ijszeeën bedreigt, nl. overbevissing.

De totale hoeveelheid vis in de Noordoost-atlantische wateren werd geschat op 15 miljoen ton. De totale visvangst in deze wateren werd door de FAO en ICES geschat op 11,27 miljoen ton in 1985. Hiervan viste Noorwegen in 1985 2,5 miljoen ton weg, oftewel ca. 15 %. De zadelrob eet ca. 7 kg vis per dag, dit is voor de Noorse groep zadelrobben van ca. 200.000 per jaar een 0,5 miljoen ton vis als voedsel. De Noorse zadelrobben eten dus ca. 20 % tov. hetgeen de totale Noorse vissersvloot per jaar vangt.

Uit deze cijfers blijkt dat de fabrieksmatige overbevissing van de noordelijke ijszeeën dusdanige vormen heeft aangenomen, dat voor de natuurlijke bewoners, de zadelrobben, onvoldoende voedsel overblijft. Uit ICES-rapporten blijkt dat de handelsbalans wat betreft de vis van landen als Noorwegen en Canada de laatste jaren een dalende tendens vertoont. Het is zeer kortzichtig hiervan zadelrobben de schuld te geven. Dichter bij de waarheid is waarschijnlijk, dat het migreren van de zadelrobben, een teken is van een ekologisch systeem wat aan het einde van zijn krachten is, door de voortdurende overbevissing van de noordelijke ijszeeën. ●